
TÜRKİYE KIRIM'DA RUSYA İLE İLİŞKİLERİNİ RİSKE ATMAYACAK

Ali Kenan

16.03.2014

BBC Turkce 15.03.2014

Rusya ile Batı bloku arasında yaşanan Ukrayna geriliminin Kırıma sıçraması, hem ülkedeki Kırım Türklerinin varlığı hem de olası bir sıcak çatışmanın yaratacağı bölgesel istikrarsızlık nedeniyle Türkiye, gelişmeleri çok daha yakından izlemek durumunda kaldı.

2 milyona yakın Kırım vatandaşının Ukraynanın parçası olarak kalıp kalmayacaklarını oyladıkları referandum sürecinde Türkiye, bir yandan Ukraynanın toprak bütünlüğünü savunup Kırım Türklerinin can ve mal güvenliklerini garanti almaya çalışırken, diğer yandan da Rusya ile son yıllarda giderek derinleşen ikili ekonomik ve ticari ilişkilerini riske etmeme arayışında.

16 Martta gerçekleşen Kırım oylamasıyla ilgili en net değerlendirmeyi, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu 14 Mart günü yaptı. Referandumu geçersiz olarak değerlendiren ve Türkiye'nin tanımayacağını anlatan Bakan Davutoğlu, sorunun Ukraynada yaşayan tüm grupların katılımıyla ve ulusal uzlaşıyla ancak toprak bütünlüğü ve siyasi egemenlik çerçevesinde çözülmesini istediklerini kaydetti. Davutoğlu, Ukraynanın toprak bütünlüğü esasında çıkacak bir kararı veya süreci destekleriz, onun dışındaki kararların bizim açımızdan geçerliliği olmaz, diye konuştu.

Sorunun geldiği bu aşamada, Türkiye açısından ilk önceliğin Ukraynanın toprak bütünlüğünün korunması olduğu değerlendiriliyor. Dışişleri Bakanı, daha önce yaptığı açıklamalarda, Karadeniz civarında egemenliği tartışmalı bölgeler olduğunu anımsatarak, Kırımın bağımsızlığını ilan etmesinin çok daha geniş bir bölgede etkilerinin olacağı kaygısını dile getirmişti. Özellikle Gürcistana bağlı olmalarına karşın bağımsızlıklarını ilan eden ve Rusya tarafından da tanınan Osetya ve Abhazyanın ardından Kırımın da bu sürece eklenmesi, Karadenizde yeni istikrarsızlık alanları yaratabileceği değerlendirmelerine neden oluyor.

Kırım Türkleri

Sayıları 350,000i bulan Kırım Türklerinin durumu da toprak bütünlüğü kadar önemli bir konu. Türkiye, Kırım Türklerinin can ve mal güvenliklerinin korunması için her türlü desteği vereceğini açıklamış hatta Ankaradan heyetler göndererek Yalnız değilsiniz mesajını vermişti.

Ankarada yapılan değerlendirmelerde, Kırımda yapılan referandumda bağımsızlık ve sonra da Rusyaya bağlanma gibi bir karar ıkısa bile bu sürecin en önemli kararını Rusya Parlamentosu verecek. Eęer Rusya Parlamentosu, Kırımın aldığı kararı destekleyip, bölgeyi ilhak etmeye karar verirse, bölgedeki bütün dengeleri değiştirecek adımı atmış olacak. Ankaraya göre Rusya, bu adımı atmak için acele etmeyecek.

Kırım bölgesini egemenliği ve statüsü tartışmalı bir bölge olarak bırakıp, NATO-ABden oluşan Batı Blokunu bir süre daha meşgul etmeyi öngören Rusya açısından, orta vadede Ukraynanın AB ile serbest ticaret anlaşmasına göz yumabileceği ancak NATOnun daha fazla yakınlaşmasına mücadele etmeyeceği de Ankarada değerlendiriliyor.

Bu değerlendirmeler ışığında, Türk hükümeti bir yandan başta ABD ve NATO olmak üzere Batı blokuyla yakın istişare içinde kalmaya diğer yandan da bu sürecin Rusya ile gelişen ekonomik ve ticari ilişkilerini etkilememesine özen gösteriyor. Davutoğlu, Ukraynada geçici yönetimin iktidarı ele geçirmesinin hemen ardında yaptığı Kiev ziyaretinin ardından gazetecilere konuşurken, bu politikayı şu sözlerle özetlemişti:

Bir güç, Kırım sorununu bir Tatar-Rus, devamında da meseleyi bir Türk-Rus krizine dönüştürmeye çalışabilir. Oysa Kırım önce Ukraynanın devamında da dünyanın sorunudur. Sorunun bir Tatar-Rus sorununa dönüşmesi, son 20 yılda orada yeşermekte olan filizin koparılıp atılmasına, Türk-Rus krizine dönüşmesi ise sorunun tıpkı Suriye olayında olduğu gibi gerçek mecrasından çıkmasına neden olur. Buna izin vermeyiz.

Türkiye, Kırım Türklerine de iletteği gibi Moskova ile olan olumlu ve sağlıklı ilişkilerini bu süreçte Kırım Türklerinin lehine kullanabileceğini düşünüyor.

Kaynak/Source: